

1ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΗΝ ΕΚΦΡΑΣΗ - ΕΚΘΕΣΗ Γ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Ο συγγραφέας ξεκινά αυτό το κείμενο με έναν κάπως παράδοξο τρόπο. Μας περιγράφει την ιστορία ενός μικρού γατιού που αποτέλεσε την απόληξη του θυμού ενός χασάπη σε μια υπεραγορά στο κέντρο της Λευκωσίας. Ο ανώφελος θάνατος ενός τόσο αθώου πλάσματος στάθηκε αφορμή για ποικίλα σχόλια και ακόμα περισσότερο από τους δημοσιογράφους που έτυχε να βρεθούν εκεί και άλλους ανθρώπους της τηλεόρασης. Το γεγονός αυτό όμως που τόσο σχολιάστηκε, αποσιωπήθηκε εύκολα, καθώς έθιγε συμφέροντα μιας σημαντικής μερίδας ανθρώπων της κυπριακής κοινωνίας που έδρευε στην υπεραγορά αυτή. Εξάλλου, έδωσε το ερέθισμα στο συγγραφέα να συνειδητοποιήσει ξανά πόσο περιορισμένα είναι τα όρια της ελευθερίας. Σε αυτό το συμπέρασμα συνέβαλε και η προβολή μιας απαγορευμένης ταινίας από την κυπριακή τηλεόραση προ ολίγων ημερών.

B1α) Είναι επιφυλλίδα, γιατί αφορμάται από ένα θέμα επικαιρικού χαρακτήρα (την ιστορία ενός γατιού) και προχωρεί σε παρατηρήσεις, σκέψεις διαχρονικού χαρακτήρα (η ετεροκατεύθυνση του σημερινού ανθρώπου από τα ΜΜΕ και η απώλεια της ελευθερίας του). Η γλώσσα του κειμένου είναι δηλωτική, το ύφος σοβαρό και στόχος είναι η πληροφόρηση των αναγνωστών αλλά και ο προβληματισμός. Κινείται, επομένως, στο διάμεσο δοκιμίου και άρθρου.

B1β) Η συλλογιστική πορεία του κειμένου είναι επαγωγική, καθώς ξεκινά από το συγκεκριμένο συμβάν με το γατί και καταλήγει στο γενικότερο συμπέρασμα που αφορά τα όρια της ελευθερίας μας.

B1 γ) λιγουρεύτηκε = επιθύμησε

χάλαγε τον κόσμο = φώναζε

σκοτίζεται = νοιάζεται

πλακώνονται = καταπατούνται

αράδα = γραμμή

σεργιανίζει = περιδιαβεί

B1δ) φιλτράρουν = διηθούν, ρεπορτάζ = έρευνα, σοκ = ταραχή, κανάλια = σταθμοί, ζάπινγκ = τηλεαναζήτηση

Γ. Πρόλογος

Η αγωνία και η περιπέτεια του ανθρώπινου όντος δεν έχει άλλο στόχο από την ανακάλυψη και τη στερέωση της ελευθερίας. Αυτό σημαίνει ότι η ανθρώπινη γνώση προσπαθεί να ανακαλύψει μια κατάσταση ζωής σύμφωνα με τα πλαίσια της ελευθερίας χωρίς εμποδία και εξωτερικές ή εσωτερικές απειλές. Γενές ολόκληρες αγωνίστηκαν και εξακολουθούν να αγωνίζονται για την κατάκτηση της ελευθερίας και κόπιασαν αρκετά για αυτή. Η ελευθερία είναι μια πλατιά έννοια και γίνεται κατανοητή μόνο αν ιχνηδύσουμε τις ποικιλές μορφές και τα είδη της. Πρόκειται για μια εσωτερική αξία που στοχεύει στον έλεγχο των παθών και των ενστίκτων και στην πολιτική, εθνική, πνευματική και κοινωνική ανεξαρτησία. Η έννοια της ελευθερίας δεν μπορεί να εξηταστεί ανεξάρτητα από την έννοια της δικαιοσύνης, γιατί διαφορετικά καπανά φενάκη.

Η αξία της ελεύθερης σκέψης

- Ο άνθρωπος αισθάνεται κυρίαρχος του εαυτού του , γνωρίζει ποιος είναι, αισθάνεται αυτεξούσιος και αναλαμβάνει πρωτοβουλίες.
- Ελέγχει τον εαυτό του και διαμορφώνει την προσωπικότητά του.
- Δημιουργεί ισχυρή συνείδηση ,δομεί τις προσωπικές του αρχές και αναλαμβάνει τις ευθύνες του. Δεν υποκύπτει σε πιέσεις και δεσμεύσεις
- Σφουρηλατεί γνήσιες σχέσεις με τους συνανθρώπους του.
- Η έλλειψη κάποιων καταναγκαστικών δεσμών ελευθερώνει το πνεύμα , το κάνει πιο ευρύ , αντικειμενικό , ερευνητικό και ανήσυχο. Έτσι, ελαχιστοποιούνται οι πιθανότητες στασιμότητας και πνευματικής τελμάτωσης.
- Γενικά η ατομική ελευθερία συμβάλλει στην ευδοκίμηση του ατόμου στην άνοδο του βιοτικού του επιπέδου και στην προκοπή.
- Η κοινωνική ελευθερία δημιουργεί καταστάσεις ομαλότητας , ισότητας , ισονομίας , συνεργασίας και δημιουργικότητας

Η αξία της δίκαιης σκέψης

- Ολοκληρωμένος άνθρωπος είναι μόνο ο ελεύθερος άνθρωπος και δίκαιος άνθρωπος . Αν η ανάγκη για ανεξαρτησία πηγάζει από τα βάθη της ύπαρξης , η δικαιοσύνη πηγάζει από τη συνύπαρξη με τον άλλο , του συνανθρώπου.
- Δίκαιος άνθρωπος είναι αυτός που σέβεται την προσωπικότητα και αναγνωρίζει τα δικαιώματα του άλλου . Υπερασπίζει τη διαφορά , την ιδιαιτερότητα.
- Η δικαιοσύνη εξασφαλίζει την ισότητα και καταργεί τις διακρίσεις.
- Η δίκαιη σκέψη καταργεί την αυθαιρεσία και κατοχυρώνει την αξιοπρέπεια , τη ζωή.
- Θεμελιώνει τη συνεργασία , την αλληλεγγύη , τη συλλογικότητα .Δημιουργεί την εμπιστοσύνη ανάμεσα στα άτομα.

- ☛ Ο δίκαιος άνθρωπος κατανοεί τα δικαιώματα του άλλου και τις υποχρεώσεις του.
- ☛ Η δικαιοσύνη θεμελιώνει τους άγραφους και τους γραπτύς νόμους που ρυθμίζουν τη συμβίωση , τα όρια των δικαιωμάτων και τις ευθύνες.

Σκέφτονται ελεύθερα και δίκαια σήμερα οι άνθρωποι :

Η ελεύθερη και δίκαιη σκέψη προσδιορίζει , λοιπόν , τον ακέραιο άνθρωπο και την ευτυχία της κοινωνικής ομάδας . Αν και επιδιώκεται και θεωρείται πανθομολογούμενη αξία , δεν έχει πλήρως κατακτηθεί. Μπορούμε να εντοπίσουμε , επομένως , στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο διάφορες απειλές της ελεύθερης και δίκαιης σκέψης.

- ❖ Η οικονομική και κοινωνική ανισότητα προκαλεί αδικία , εκμετάλλευση και στερεί από τον άνθρωπο θεμελιώδη και απαραίτητα δικαιώματα.
- ❖ Η εξουσία διαθέτει μηχανισμούς που ελέγχουν τη σκέψη και κατευθύνουν τη δράση. Η μονοδιάστατη εκπαίδευση διαμορφώνει άτομα χωρίς προβληματισμούς και ελευθερία σκέψης.
- ❖ Τα ΜΜΕ αποτελούν μηχανισμούς εξωκατεύθυνσης και χειραγώγησης. Επηρεάζουν την κοινή γνώμη με καθοριστικό τρόπο και στερούν το δικαίωμα του πολίτη να αποφασίζει μόνος του για την τύχη του.
- ❖ Το καταναλωτικό πρότυπο ζωής κυριαρχεί στη σύγχρονη εποχή. Τα υλικά αγαθά γίνονται αυτοσκοποί και δυνάστες. Απορροφούν όλες τις επιθυμίες μας , προσδιορίζουν τον τρόπο ζωής και τις επιλογές μας.
- ❖ Ο ατομικισμός επικρατεί και εγκλωβίζει το άτομο στον ιδιωτικό του χώρο.
- ❖ Το συμφέρον καθορίζει και υπαγορεύει τις πράξεις μας και οι συλλογικές αξίες κρίνονται περιττές.
- ❖ Η διάψευση των συλλογικών οραμάτων αφήνει τους ανθρώπους χωρίς στόχους και ερείσματα.
- ❖ Ο φανατισμός και η τυφλή προσκόλληση σε ιδέες που καταργούν την ελευθερία και συρρικνώνουν τη δικαιοσύνη.

Επιμέλεια : Λέδε Ξένια

Φιλολόγος

Φροντιστήριο Ορόσημο - Αγίας Παρασκευής- Παπάγου-Χολαργός

ПРОЗНАМО